

Herning
Kommune

Årsrapport
2014
Magtanvendelser
Voksenområdet

- Sundhed og Ældre
- Handicap og psykiatri

Tilsynsenheden
Afdelingsleder Pia Strandbygaard
Tilsynsførende Mia Mortensen
Tilsynsførende Joan Dahl Nørgaard

Indledning

Tilsynsenheden behandler, på vegne af kommunalbestyrelsen, magtanvendelser med henblik på at træffe afgørelse, samt registrere indberetningerne på voksne borgere tilhørende afdelingerne Handicap og Psykiatri, samt Sundhed og Ældre.

Der er krav i lovgivningen til brugen af magtanvendelser, ansøgninger og indberetningen til den kommunalbestyrelse der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet.

Lovgivningen på området angiver desuden at Kommunalbestyrelsen skal følge udviklingen i anvendelsen af magt og andre indgreb i den personlige frihed over for de borgere, som kommunalbestyrelsen er ansvarlige for, med henblik på en vurdering af behovet for opfølgning. Samt at der skal aflægges en beretning for kommunalbestyrelsen årligt.

Årsrapportering retter sig derfor mod Socialudvalget i Herning kommune.

Lovgivningen:

Lov om Social Service kapitel 24 – Magtanvendelse samt i kapitel 24a - Fuldbyrkelse af strafferetlige foranstaltninger m.v., magtanvendelse overfor domfældte udviklingshæmmede.

Bekendtgørelse nr. 392 af 23/04/2014 - Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven.

Målgruppen jf. lov om social service § 124a.

Personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktive tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 125-129.

Desuden for domfældte udviklingshæmmede kapitel 24a, at der kun kan træffes afgørelse om indgreb, over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform, jf. lov om social service § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Der kan anvendes følgende magtanvendelser:

Magtanvendelser der kan søges tilladelse til:

§ 125 – anvendelse af pejle- og alarmsystemer samt særlige døråbnere.

§ 126a – fastholdelse i forbindelse med hygiejnesituationer

§ 127 – Tilbageholdelse i boligen med fysisk magt

§ 128 – ansøgning om anvendelse af stofseler

§ 129 – Optagelse i særligt botilbud uden samtykke

§ 137g - Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon

§ 137h - Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele

§ 137i - Inddragelse af den anbragtes effekter

§ 137j - Aflåsning af den anbragtes bolig for natten

Magtanvendelser der foretages akut:

§ 126 – fastholde eller føre en person til andet rum

§ 82 – Omsorgspligt

Straffelovens §§ 13 og 14 - nødværge og nødret

Indgreb i forbindelse med en sundhedsfaglig ydelse, som fx at borgeren skal have taget blodprøve, er ikke en lovlig magtanvendelse, men det forekommer.

Beskrivelse af metode:

Der er sket en ændring i bekendtgørelsen i april 2014, der medfører, at den kommune der har ansvaret for borgerens ophold, skal vurdere om indberetningen giver anledning til bemærkninger eller til ændringer, i kommunens afgørelser om borgerens forhold, jf. kommunalbestyrelsens forpligtelse i medfør af § 148 i lov om social service.

Idet Tilsynsenheden ikke har myndighedskompetence til at beslutte, om der skal ske ændringer i kommunens afgørelser om borgerens forhold på tilbuddene, skal de respektive afdelinger høres og komme med deres bemærkninger.

Tilsynsenheden har derfor i samarbejde med afdelingerne, i medio 2014, indført tværfaglige møder på tværs af afdelingerne, hvor indberetningerne gennemgås og drøftes, forinden der sendes afgørelser til borgeren og tilbuddet. Samtidig er der et krav, i Lov om Social Service, at der udarbejdes en myndighedshandleplan (§141) for borgerne, der retter sig specifikt mod magtanvendelser. Handicap og psykiatri udarbejder mål i deres eksisterende myndighedshandleplaner til borgeren, der bla. omhandler at antallet af magtanvendelser skal nedbringes.

Myndighedshandleplaner skal normalvis ikke udarbejdes for borgere der er over 65 år, så derfor er der ikke erfaring med at lave myndighedshandleplaner. Derfor har man i Sundhed og Ældreområdet iværksat en proces, med henblik på, at der fremadrettet skal udarbejdes myndighedshandleplaner for de borgere, hvor der har været anvendt magtanvendelse.

Tilsynsenheden er endvidere blevet bedt om at kigge på mønstre og tendenser i magtanvendelserne af afdelingscheferne, og der er ført statistik på magtanvendelserne. Dette for at kunne vurdere om der er nogle særlige tendenser inden for magtanvendelserne.

Der har ikke været ført statistik på området siden 2009/2010, på grund af tekniske udfordringer og der kan derfor ikke gives sammenlignelige tal i denne årsrapport fra de sidste par år.

Tilsynsenheden har registreret følgende oplysninger ved indberetning af magtanvendelser:

Hvilket tilbud borgeren har/bor på

Hvilken opholdskommune det drejer sig om

Borgerens navn og cpr

Dato og tidspunkt for magtanvendelsen

Varigheden af magtanvendelsen

Hvilken § magtanvendelsen/ansøgningen er indberettet under, herunder om det er henhørende under omsorgspligten eller nødværge/nødret

Tilbuddets egen vurdering af lovligheden af magtanvendelsen

Tilsynsenhedens vurdering af om magtanvendelsen er lovlig/ikke lovlig

Om en indberetning falder uden for magtanvendelsesreglerne

For ansøgninger, registreres også om Tilsynsenheden afviser at give tilladelse til anvendelse af magtanvendelse

Derudover er vi senere på året, begyndt at registrere hvor mange Tilsynsenheden returnerer til tilbuddene fordi de ikke er beskrevet fyldestgørende nok, eller der mangler oplysninger.

Samlet konklusion:

Handicap og Psykiatri (se fig. 1 og 2 på bilag 1)

Indberetning om akut brug af magtanvendelse: **67**

Ansøgning om tilladelser: **14**

I alt: 81

Sundhed og ældre (se fig. 3 og 4 på bilag 2)

Indberetning om akut brug af magtanvendelse: **28**

Ansøgning om tilladelser: **12**

I alt: 40

De enkelte områder inden for magtanvendelses lovgivningen er beskrevet i bilag 3

Lovlige/ikke lovlige:

Handicap og psykiatri

Det er vurderet at der er 58 af indberetningerne der er lovlige, og 13 der ikke er lovlige, af dem har tilbuddene selv vurderet, at der er 5 der er ulovlige og resten er lovlige.

Det er vurderet på 6 af indberetningerne, at en del af magtanvendelsen er lovlig, og en anden del er ulovlig. Det kan bla. være fordi det ikke er beskrevet, at borgeren i starten af magtanvendelsen, er til fare for sig selv på en måde, som gør at der må gribes ind med en magtanvendelse, men senere kan situationen være eskaleret på en sådan måde, at borgeren reelt er til fare for sig selv, og man er nødt til at gribe ind.

Sundhed og Ældre

Det er vurderet, at der er 30 af indberetningerne der er lovlige, og 5 der ikke er lovlige, af dem har tilbuddene selv vurderet at der er 0 der er ulovlige og 35 er lovlige.

Det er vurderet på 1 af indberetningerne, at en del af magtanvendelsen er lovlig og en anden del er ulovlig. Dette er fordi der foregår et indgreb i forbindelse med en sundhedsfaglig ydelse som en del af magtanvendelse, men den resterende del af magtanvendelsen er lovlig.

Opfølgning

Ved en magtanvendelse der vurderes som værende ikke-lovlig af Tilsynsenheden, er der ingen sanktionsmuligheder over for tilbuddene, det er alene ledelsen af driftsenheden der har ansvar for at følge op på ikke-lovlige magtanvendelser.

Indberetninger

Generelt ses der, i størstedelen af ansøgninger og indberetninger af akut brug af magtanvendelse, at de ikke er udfyldt fyldestgørende, eller at der mangler oplysninger på skemaet, også selvom det er udfyldt på Herning Kommunes egne skemaer. Herning kommunes Tilsynsenhed har udfærdiget egne indberetningsskemaer til magtanvendelserne, på baggrund af minimums kravene i lovgivningen, men også nogle områder som Tilsynsenheden har erfaring med fra Socialstyrelsens skemaer ikke beskrives fyldestgørende.

Mange tilbud beskriver ikke hvordan fx fastholdelsen udføres i detaljer, eller hvorfor der var nærliggende risiko for at borger, eller andre kunne lide væsentlig personskade. I fht. ansøgninger mangler der ofte en beskrivelse af hvilke andre tiltag der har været forsøgt, forinden man ansøger om fx brug af seler.

Tilsynsenheden vil fra 2015 registrere præcist, hvor mange der sendes tilbage til tilbuddene for uddybende oplysninger, og hvor mange gange en indberetning returneres før den er endelig klar til afgørelse.

Viden om magtanvendelser

Tilsynsenheden har kunnet konstatere, at man ikke på alle tilbud ved hvornår noget kommer under en magtanvendelse, og skal indberettes eller ansøges om. Derfor kan der være tvivl om antallet af magtanvendelser er præcist, og om tallet vil falde, stige eller være det samme i 2015.

I sager fra handicap og psykiatri tilbuddene, ses der indberetninger på indgreb der er foretaget flere måneder tidligere, men som først indberettes på en senere dato. Dette kan have sammenhæng med at Socialtilsynene har fokus på magtanvendelser, og påpeger hvis de observerer noget der har karakter af en magtanvendelse.

På ældreområdet, er det Tilsynsenheden selv der har tilsynskompetencen på plejecentrene, hvor et af fokusområderne i 2014 har været magtanvendelser.

Her er det også observeret, at personalet på nogle tilbud, kan fortælle at de har deltaget i noget der har karakter af en magtanvendelse, men som ikke er indberettet, eller at personalet ikke kender lovgrundlaget for magtanvendelser, og hvilke betingelser der stilles.

Da Tilsynsenheden ikke har tilsyn på hjemmeplejeområdet, vides det ikke med sikkerhed om plejepersonalet har tilstrækkelig kendskab til magtanvendelsesreglerne, og hvornår man skal indberette en magtanvendelse, eller ansøge om tilladelse til brug af magt.

Fig. 1

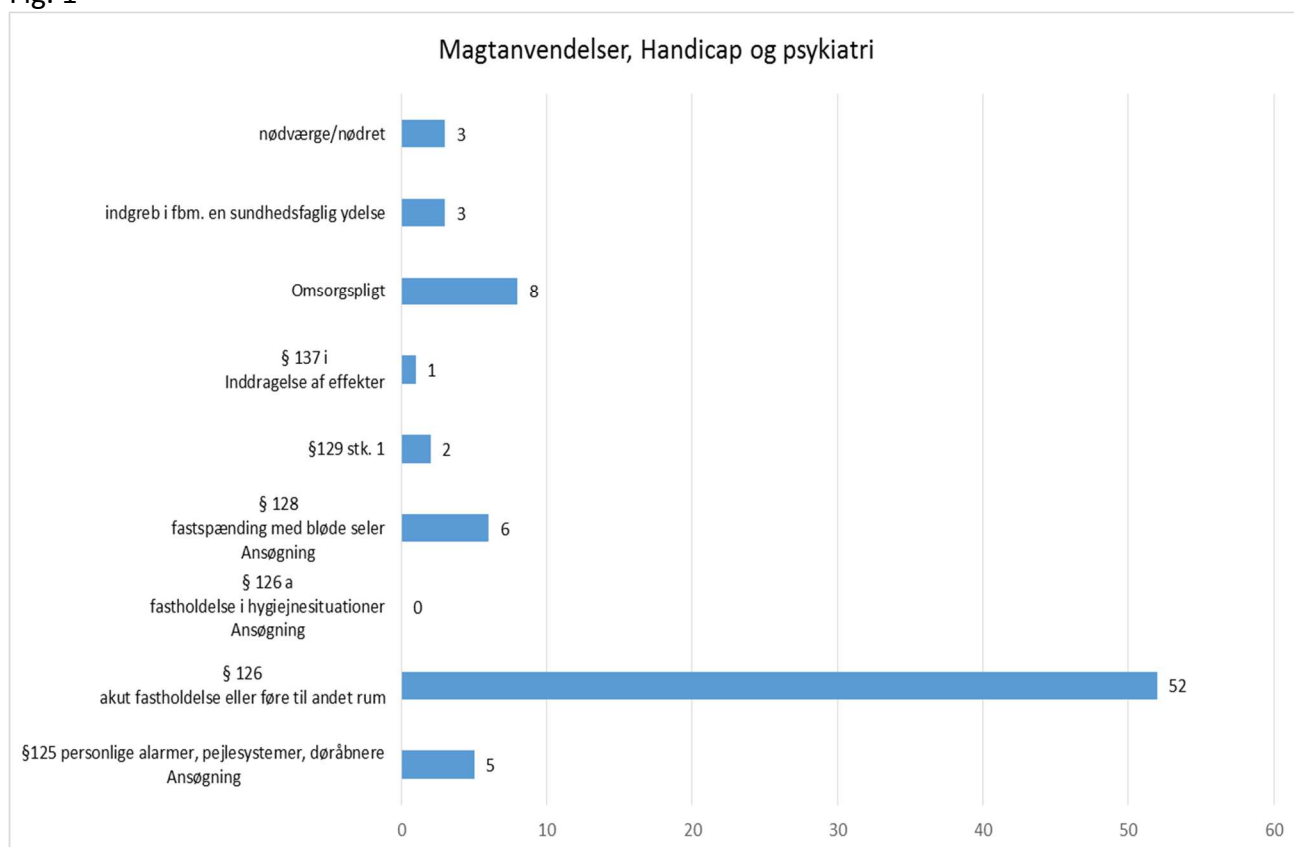

Fig. 2

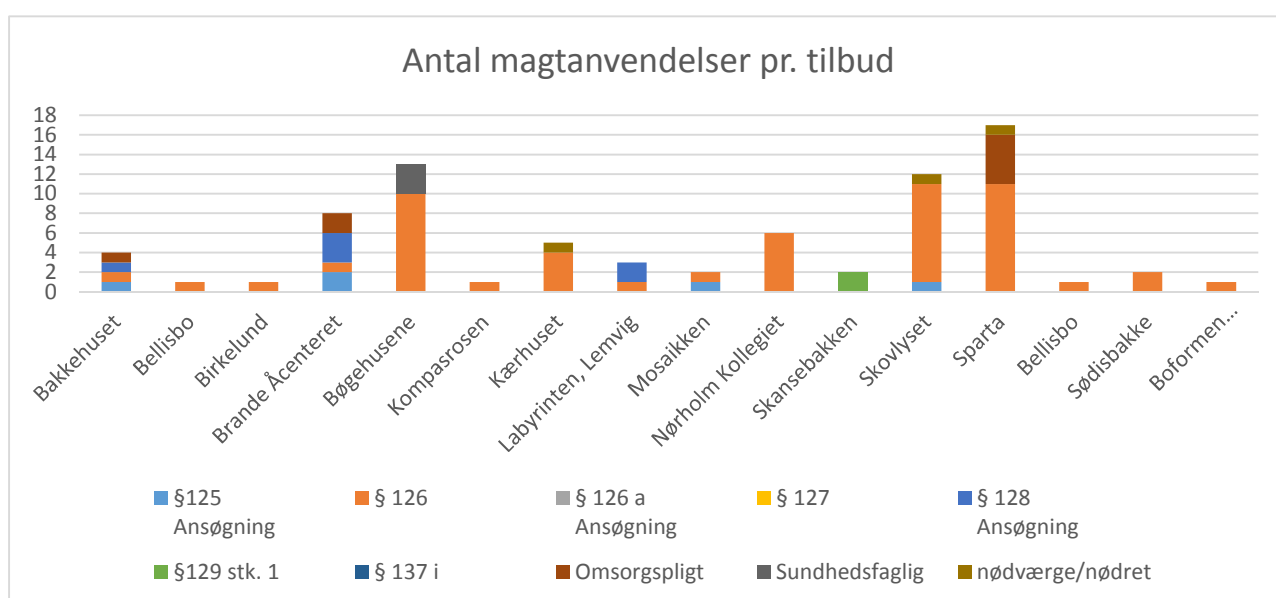

Fig. 3

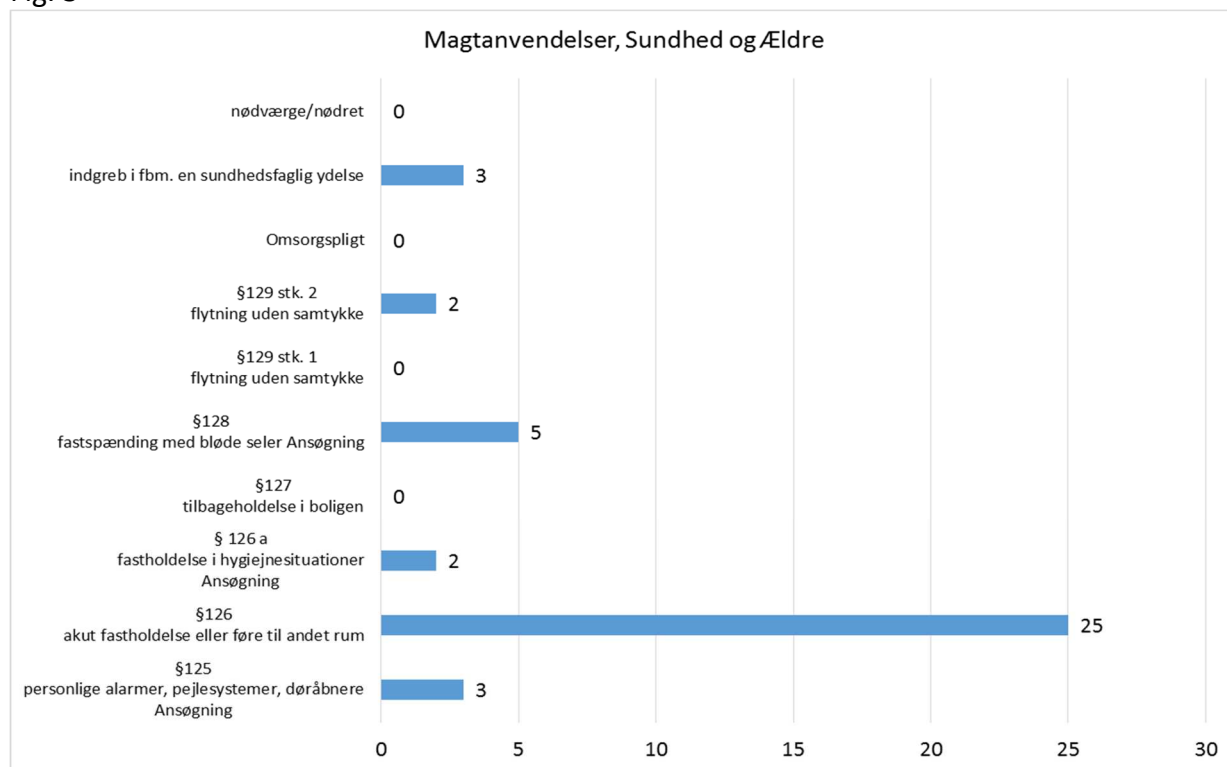
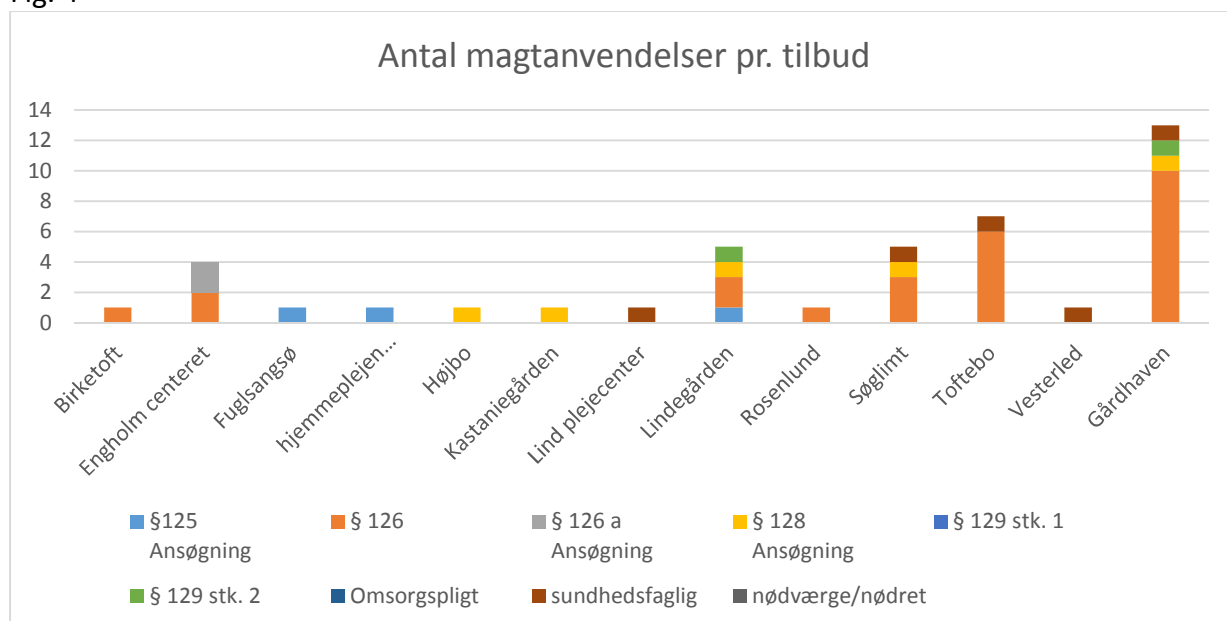

Fig. 4

Detaljeret konklusion

Ansøgning af §125, anvendelse af pejle- og alarmsystemer samt særlige døråbnere:

Handicap og psykiatri:

Der er i år givet 4 tilladelser til alarmer på dørene. 2 af alarmerne er nye ansøgninger fra samme botilbud uden for kommunen.

De 2 andre er givet til 2 forskellige tilbud i Herning kommune. Begge døralarmer er til borgere der har haft det igennem flere år.

Tilsynsenheden har strammet op på hvornår der gives tilladelser til personligt pejlesystem og alarmer, da der jf. lovens ordlyd, skal være risiko for at personen ved at forlade botilbuddet udsætter sig selv eller andre for at lide personskaade, og forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet at afværge denne risiko. Årsagen til at der er strammet op er at der ikke har været tilstrækkelig fokus på at afprøve forskellige pædagogiske tiltag først. Hvis det herefter ikke har været muligt at beskytte borgeren, er der givet tilladelse.

Sundhed og Ældre:

Der er indgået 3 ansøgninger i 2014 om at anvende særlige døråbnere, alle er fra kommunens egne tilbud, alle 3 er godkendt. For den ene borger er tilladelsen ophørt i forbindelse med flytning til specialiseret tilbud uden for kommunen. Borgeren er endvidere flyttet uden samtykke jf. § 129 stk. 2.

Under et tilsyn på et plejecenter fandt tilsynet, at der var opsat dobbelt dørtryk uden at der var givet tilladelse til dette. Dette blev fjernet straks efter tilsynet.

Ansøgning af §126a, fastholdelse i hygiejnesituationer:

Handicap og psykiatri:

Der har ikke været ansøgninger i 2014 om fastholdelse i hygiejnesituationer. Der har været en enkelt borger, på et tilbud uden for kommunen, der har haft en tilladelse i fht. fastholdelse i hygiejnesituationer fra 2013, der var gældende frem til marts 2014. Tilbuddet indberettede dog efter tilladelsens udløb, fortsat fastholdelse i hygiejnesituationen, som en tilladelse der var givet. Tilbuddet er orienteret om, at dette skal indberettes som akut brug af magtanvendelse jf. § 126, idet man ikke kan forlænge en hygiejnetilladelse ud over de første 6 måneder.

Sundhed og Ældre:

Der har været indgivet 2 ansøgninger på at anvende fastholdelse i hygiejnesituationer, ansøgningen vedrører den samme borger, hvor den ene ansøgning er en forlængelse i yderligere 3 måneder. Der er givet tilladelse til begge ansøgninger.

Ansøgning af §127, tilbageholdelse i boligen:

Handicap og psykiatri:

Der har ikke været ansøgt eller givet tilladelser til at anvende magtanvendelser iht. § 127. Muligheden for dette, har dog været drøftet i fht. 2 specifikke borger, der begge har dom til tilsyn, men

karakteren af sagerne har endnu ikke medført at det er absolut påkrævet at der kan anvendes en tilbageholdelse.

Sundhed og Ældre:

Der har heller ikke her været ansøgninger om at anvende § 127, der har dog i en enkelt sag været drøftet muligheden for det.

Ansøgning af §128, anvendelse af stofseler:

Handicap og psykiatri:

Der har været 6 ansøgninger på anvendelser af seler, alle 6 kommer fra tilbud uden for kommunen, og alle ansøgninger er vedrørende anvendelse af seler i kørestol eller toiletstol.

Der er givet tilladelse til anvendelse af seler til 5 ansøgninger.

De 2 af ansøgningerne blev sendt tilbage til tilbuddet, for flere oplysninger og uddybninger af ansøgningen, samt at der blev forsøgt med andre tiltag, for at se om det kunne afhjælpe behovet for en sele. Dette medførte at den ene borger, hvor der både var søgt anvendelse af sele i både kørestol og toiletstol, kun blev ansøgt om sele til toiletstol. Dette fordi man i samarbejde med Herning Kommunes egne ergoterapeuter fandt løsninger på bla. at kippe kørestolen, således borgeren blev siddende og ikke kunne falde ud.

Den sidste ansøgning drejede sig om anvendelse af en løs sele rundt om fødderne, når borgeren sad i kørestol på gåture, for at forhindre at borger kunne sætte fødderne ned i jorden, med stor risiko for at borger derved kunne brække benet. Det blev beskrevet at borger til enhver tid kunne trække fødderne ud af den løse sele. Ansøgningen falder derfor ikke under magtanvendelsesreglerne, og blev derfor afvist på den baggrund.

Sundhed og Ældre:

Der har været 5 ansøgninger på anvendelse af seler, alle 5 til kørestol og 1 endvidere også til seng. Tilsynsenheden har givet tilladelse til alle 5 ansøgninger.

Den borger der blev ansøgt om sele til både kørestol og seng, havde frem til efteråret 2014 ophold på et specialiseret tilbud uden for kommunen. Da borgeren ikke længere havde behov for et specialiseret tilbud, tilflyttede borger til et plejecenter i Herning kommunes eget regi. Det har ved indflytning på kommunalt plejecenter, ikke været nødvendigt at bruge sele i hverken kørestol eller seng, da personalet har forsøgt at imødegå dette ved forskellige tiltag.

Ansøgning om §129, flytning uden samtykke:

Handicap og psykiatri

Herning kommune har haft 2 borgere på et botilbud uden for kommunen, der i forbindelse med nedlæggelse af det oprindelige tilbud og flytning til nybyggeri, skulle have været flyttet iht. Reglerne i § 129 stk. 1. Dette blev påpeget af Socialtilsyn Syd i starten af sommeren 2014. Begge borgere er multihandicappede og har boet på botilbud det meste af deres liv. Der blev derfor udarbejdet indstilling til statsforvaltningen om flytning til særligt botilbud uden samtykke i august måned, der blev godkendt.

Disse 2 sager gav anledning til at Tilsynsenheden fik en skærpet opmærksomhed på hvornår borgere skal flyttes efter reglerne i § 129 på både Handicap og psykiatri området, samt på Sundhed og

ældreområdet uden at der er tale om tvangsforanstaltning, men alene handler om at borgerne ikke kan samtykke til flytningen, og ikke lider af en mentalt fremadskridende sygdom. Tilsynsenheden har været i dialog med statsforvaltningen samt Herning kommunes egen jurist. Det medfører nu, at der er opmærksomhed på, at flere borgere skal flyttes efter reglerne i § 129. Dette medfører flere udgifter til advokater til borgerne, flere værgemålsansøgninger og flere "flyttesager" generelt.

Der er endvidere forskel på om tilladelse til en flytning uden samtykke, skal gives af statsforvaltningen efter indstilling, samt borgeren skal beskikkes en advokat jf. lovens § 129 stk. 1, eller om borgeren er omfattet af § 129 stk. 2, som medfører, at afgørelsen om flytning uden samtykke, kan træffes af kommunen, med tilsagn fra borgerens værge.

§ 129 stk. 2 omfatter borgere med en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke modsætter sig flytning, men som mangler evnen til at give informeret samtykke til en flytning, og hvor den psykiske funktionsnedsættelse er en konsekvens af en erhvervet mental svækkelse, som er fremadskridende.

Da det vedrører borgere med fx demens, er det ofte Sundhed og Ældre dette er relevant for. Der er iværksat en ændret sagsgang i efteråret 2014, for hvordan sager efter § 129 stk. 2 skal håndteres, således at Tilsynsenheden nu modtager ansøgning fra områderne, herefter afgør Tilsynsenheden om betingelserne i § 129 stk. 2 er opfyldt, og om borgeren kan flyttes uden samtykke. Dette for at sikre borgerens retssikkerhed, at borgeren også modtager en specifik afgørelse på selve flytningen, samt for at kunne føre statistik på området.

Sundhed og Ældre

Der er ingen færdiggjorte sager om flytning efter § 129 stk. 1. Der har været en enkelt sag i gang, men denne endte ud med, at borgeren til sidst valgte at flytte frivilligt på et plejecenter.

Der har været 2 flytninger efter § 129 stk. 2 med værge. Et fra et regionalt tilbud til kommunalt plejecenter, og en fra kommunalt plejecenter, til regionalt botilbud. Dette tal kan være større, da der ikke har været en sikker praksis for registrering af dette.

Da sagsgangen først er ændret i efteråret og derved medfører registreringer, kan der være foregået flytninger efter § 129 stk. 2 som Tilsynsenheden ikke har først statistik over.

Ansøgning: §§ 137g – 137h, magtanvendelsesreglerne for domfældte udviklingshæmmede: Kun relevant for Handicap og psykiatri

Herning Kommune har haft en ansøgning/indberetning om inddragelse af effekter for én borger, hvor tilbudsleder fandt, at iværksættelse af indgrebet var uopsætteligt, og ikke kunne afvente at Herning kommune traf afgørelse. Ansøgningen/indberetningen blev dog efterfølgende erklæret for lovlig af Tilsynsenheden, idet der var risiko for at andre kunne lide væsentlig personskade såfremt effekterne ikke blev inddraget. Effekterne kunne bruges som våben mod personalet og andre beboere, og der var nærliggende risiko for, at borgeren ville anvende effekterne som våben.

Der er i 2013 givet én tilladelse til at aflåse døre og vinduer om natten, for en enkelt borger med dom, placeret i et enkeltmandstilbud. Dette er der modtaget 8 månedlige indberetninger for.

Borgeren fik i foråret en ny dom til anbringelse på institution med mulighed for overførsel til sikret institution. Dette medfører at der er andre regler, end magtanvendelsesreglerne i serviceloven, for at tilbuddet kan tilbageholde ham.

Akutte §126, fastholde eller føre en person til andet rum:

Handicap og psykiatri:

Der er registreret brug af akut magtanvendelse i tilbud uden for kommunen 39 gange, og 13 gange fra Herning kommunes egne tilbud.

Brugen af fastholdelse eller føre til andet rum spænder vidt, lige fra at få klippet negle til, at borger overfalder beboer eller personale.

Endvidere er det ofte de samme borgere der er gennemgående, hvor der anvendes akut brug af magtanvendelse.

Det ses ved en enkelt borger, der har flyttet botilbud, at antallet af akutte magtanvendelser er faldet fra 9 på det første tilbud, til 1 på det nye botilbud. Dette kan skyldes en ændret pædagogisk tilgang til borgeren, eller at borgeren bliver bedre fungerende psykisk, og dermed er lettere at komme i dialog med.

Ved anden borger, der tidligere har haft ophold på tilbud i Herning kommune, indtil borger flyttede for 2 år siden til specialiseret tilbud uden for kommune. Der har borgeren, i tilbuddet ikke været registreret med magtanvendelser på de 2 år borger har haft ophold der, men i 2014 er der indgået 5 indberetninger om brug af akut magtanvendelser.

Dette kan skyldes en ændring i borgerens funktionsniveau, både psykisk og fysisk. Der er i efteråret afholdt fællesmøde med tilbuddet, med deltager fra handicap og psykiatri, samt Tilsynsenheden, her blev det aftalt, at tilbuddet vil forsøge at have en anden pædagogisk tilgang til borgeren, samt vil søge bistand ved VISO. Siden mødet er der ikke indgået indberetninger om magtanvendelser.

Sundhed og Ældre

Der er registreret brug af akut magtanvendelse i et tilbud uden for kommunen, for 2 borgere 10 gange, og 15 gange fra Herning kommunes egne tilbud.

Som ved Handicap og psykiatri spænder det ligeledes vidt på Sundhed og ældre området, og dækker over den samme slags hændelser.

Tilbuddet ud af kommunen, har over for den ene borger, brugt akut magtanvendelse 7 gange. Efter borgeren er flyttet til kommunalt plejecenter, har der ikke været indberetninger om brug af akut magtanvendelse, men samtidig er borgerens fysiske og psykiske funktionsniveau også dalet, så det betyder at borger ikke længere er i stand til at være udadreagerende på samme måde som tidligere.

§ 82, Omsorgspligt:

Handicap og Psykiatri:

Indberetninger der falder uden for magtanvendelsesreglerne, men hvor det er åbenlyst, at der må gribes ind, da der ellers ville kunne ske alvorlig personskade, er afgjort som hørende under kommunens omsorgspligt.

Tilsynsenheden har afgjort 8 indberetninger som hørende under omsorgspligten. De er af forskellig karakter, som fx en ansøgning om en forhøjet sengehest for, at den udviklingshæmmede borger

ikke skal falde ud af sin seng, da borgeren ikke har en afværgerefleks, eller at personalet har skærmet en borger der gik ud mod en stor vej, for at sikre borgeren ikke kom ud i trafikken, dette blev gjort ved at personalet gik mellem borgeren og vejen, uden brug af fysisk fastholdelse eller føren.

Sundhed og Ældre:

Der er ingen indberetninger registreret som hørende under omsorgspligten.

Straffelovens §§ 13 og 14:

Handicap og psykiatri:

Der er modtaget 3 indberetninger på brug af akut magtanvendelse, hvor Tilsynsenheden har vurderet, at det ikke falder under magtanvendelsesreglerne idet betingelserne ikke er opfyldt, men hvor det kan overvejes om indberetningen kan falde under nødværge- og nødretsbestemmelserne i stedet for. Det drejer sig bla. om personale bliver brændt med cigaret og skubber borgeren væk fra sig, at borgers dør bliver holdt indtil politiet kommer, for at hindre borger i at gøre skade på sig selv, andre beboere og personalet.

Tilsynsenheden har ikke bemyndigelse til at træffe afgørelser inden for det strafferetlige område, og kan derfor ikke foretage afgørelser, men kun tilbagekomme at det evt. kan falde under nødværge eller nødret.

Sundhed og Ældre:

Ingen indberetninger er vurderet til at høre under straffelovens bestemmelser om nødværge og nødret.

Indgreb i forbindelse med sundhedsfaglig ydelse:

Handicap og psykiatri:

Tilsynsenheden har modtaget 3 indberetninger hvor borger fastholdes i forbindelse med, at der skal tages blodprøver, og for en borger, der var indlagt, hvor borger hindres i at gå, hvor borger skulle have påsat elektroder til målinger.

Alle 3 er vurderet som værende ikke lovlige af Tilsynsenheden, idet det ikke er lovligt at anvende magtanvendelse i forbindelse med en sundhedsfaglig ydelse, såsom blodprøvetagning.

Sundhed og Ældre:

Tilsynsenheden har modtaget 3 indberetninger hvor der foretages en sundhedsfaglig ydelse som borgeren ikke ønsker.

Den ene drejer sig om at få skyllet en sonde da den ellers vil stoppe til, og det vil medføre et større indgreb i og med den vil skulle skiftes.

En anden handler om at borgeren skal have tømt sin blære og der foretages en engangskaterisation

Alle 3 er vurderet som værende ikke lovlige af Tilsynsenheden.

Generelt omkring magtanvendelser i henhold til sundhedsfaglige ydelser, så kan ingen sundhedsfaglig ydelse gennemføres med magt. Det er dog ikke altid muligt at undgå, som ved de to ovenstående tilfælde. Hvis handlingerne ikke blev gennemført kunne det betyde indlæggelse eller utilstrækkelig medicinindstilling, hvilket vil have langt værre konsekvenser for borgerne. Derfor får

Tilsynsenheden indberetninger på de hændelser der er, og de bliver alle afgjort som ulovlige, men i hvert tilfælde vurderet, om det kunne være gjort på anden vis eller undladt.